

Teodor Križka
Nokturno

*Nálada nijako nie pochmúrna
obkolesí ťa, ovíri
motýľmi, skladá nokturná
na maliarovom klavíri.*

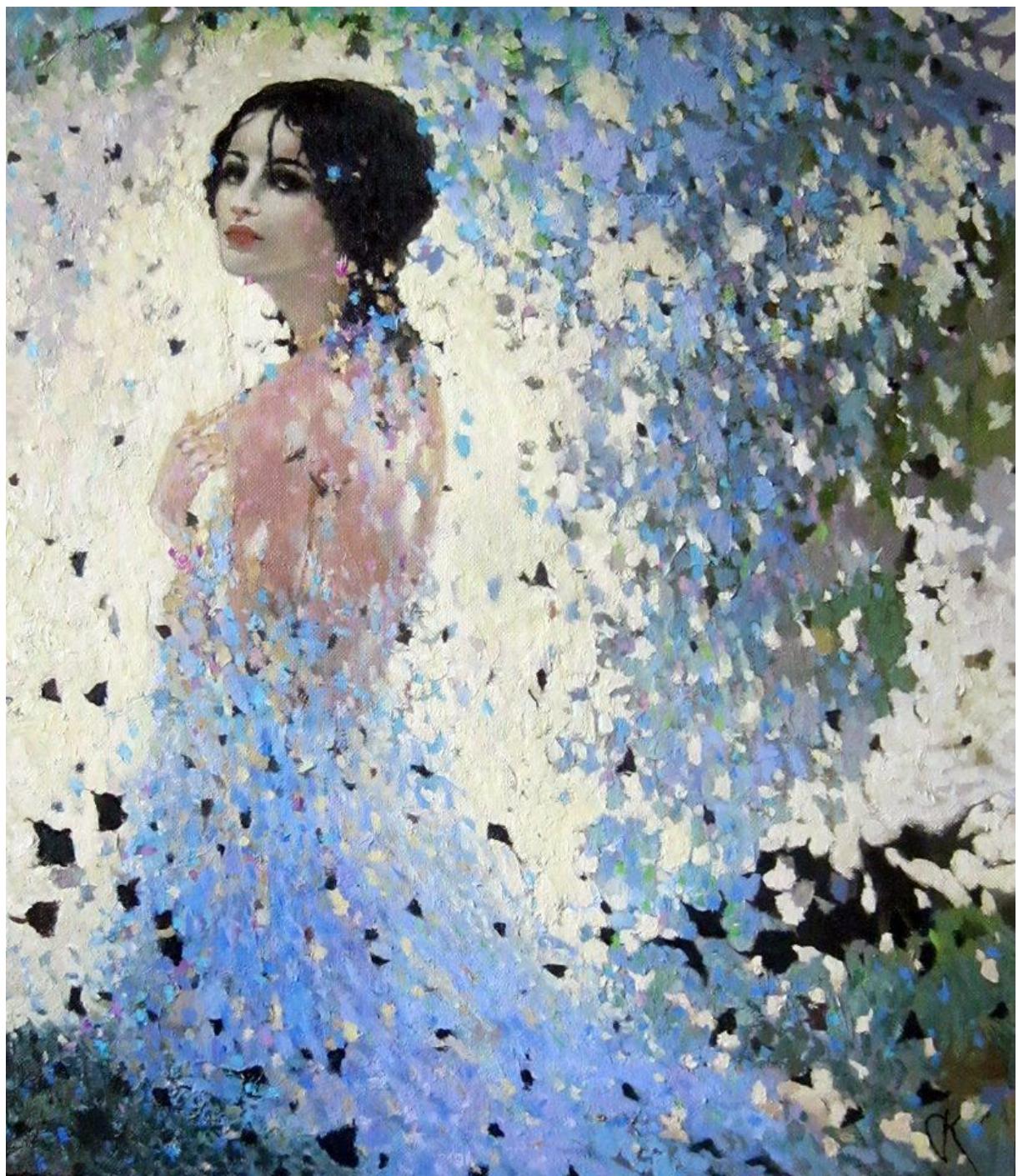
*Tryská to z bielych klávesov,
z klávesov čiernych tryská tiež,
nekončiacou sa noblesou
zalieva vesmír spiež.*

*Si tu a si tu prítomná
tak blízko a tak vzdialene,
len na dva kroky odo mňa,
na krok už ale nie.*

*Ten krok nám chýba k splynutiu
do jednej hudby sfér,
ja spievam pieseň kohútiu,
z tmy na mňa číha zver.*

*Chráni ťa čosi spanilé,
vesmír ťa hdbou uchytí,
na jas a na tie motýle
neopakovateľne rozbitý.*

S. Krupp: Nokturno

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37530073_2274055039287746_7841100073210478592_n.jpg?_nc_cat=0&oh=b73eoeb3f31588d6_09deaod841642a67&oe=5BD5Fo2C

Teodor Križka
Eurydika

*Kráľovstvo za koňa, za báseň celú čriedu
dal by som, za kožu z vlastného chrbta, z rúk,
z hrude a z temena, zozadu, zboku, spredu,
za jeden jediný anjelsky čistý zvuk.*

*Nič mi je sláva, moc, bohatstvo, prestíž, pýcha,
ak by som nemohol počúvať rytmus sfér,
tú pieseň vesmíru, tú fúgu snov a ticha,
ten večne víťazný, odpúšťajúci mier.*

*Nesporím s Orfeom, kto z nás dvoch je tu väčší,
sporím sám so sebou o dokonalosť hviezd,
o účasť na tichu, čo na smrť dušu lieči
a z frontu v náručí smie ju až k Bohu niesť.*

*Stúpil som na mínu, roztrhala mi telo,
no ja som viac než smrť dokáže zo mňa vziať,
som to, čo prekročiť prah svojho tela smelo,
som žízeň po Bohu, po milosti som hlad.*

*Až do podsvetia smiem, ak šla tam Eurydika,
taká je láska, chrám tvojich a mojich ciev,
kde telo chátra, duch Boží však nezaniká,
kde z lebky Adama vyrastá živý spev.*

S. Krupp: Eurydika

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37290205_2272281589465091_2860905856491323392_n.jpg?_nc_cat=0&oh=27467b417860c7edca330a3a3e818307&oe=5BCF04BF

Teodor Križka
Elégia

*Tu niekde krása chodieva a žije
z nadšenia, čo je také nevinné,
že Rainer Maria sa mení v elegie,
a Duino sa mení v Devine.*

*A z Devina je naostatok Devín,
ten svedok Dunaja a Moravy,
kde Adam prijal jablko, ten Evin
horký plod, čo tak sladko otrávi.*

*Žijeme tu len z rýb a božích chlebov,
ty si môj hrad, a ja tvoj kastelán.
A ja tak sladko otrávený tebou
do nahoty ťa krásou odievam.*

*Je ťa tu dosť, dosť na smútiacu náruč,
niet tu viac miesta rieke nárekov.*

*Nuž zamykám ťa aspoň v noci na kľúč
do slonoviny veže nad riekou.*

S. Krupp: Elégia

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37219818_2268796449813605_2568057531502952448_n.jpg?_nc_cat=0&oh=fdd7dc6a96bec340c7845e1e470e1e82&oe=5BD2C150

Teodor Križka

August

*August, ten nemešká, ved' august je vždy presný
s nákladom úrody a šťastnou náladou,
čo nie je zo smútku, no inklinuje k piesni,
k sviatostným úklonom pod ľarchou obradov.*

*Opri sa o kmeň mňa, mňa celého si opri
o svoju krehkosť, ked' rozkvitá v dozretí,
rob so mnou, čo len chceš, no neprechádzaj popri
nezúčastnená, lež s amforou obety.*

*Na konci poľa stoj, v krajinе srnčej ruje,
kde škrtá telami o seba živý zdroj
a pri tom horení neraz si zanotuje
o večnej, nesmiernej nádhere, Bože môj.*

S. Krupp: August

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37279847_2268763436483573_2043960213018509312_n.jpg?_nc_cat=0&oh=5000bdc80261b8d9d9c90f5bda7a0786&oe=5BDEAAD2

Teodor Križka
Panna Orleánska

*Je biela ruka, ktorá si nás z temna
ľahšie než z vrecka mincu vyberie.*

*Tá ruka je tu pre teba i pre mňa
ako blesk v búrke, v nehe páperie.*

*A čo na tom, že vôbec nerozlúšti
márnomysel'né ľudské písmená.*

*Je aj reč svrčkov, hovor vetra v púšti,
tráva a iné znamenia.*

*Kam sa len pozriem, kde sa dotknem, si tam,
a je ťa mnoho, je ťa všade dosť.*

*A negramotný si ťa čítam,
Sväty Duch boží, moja gramotnosť.*

S. Krupp: Panna Orleánska

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37221755_2268631466496770_3931366746383974400_n.jpg?_nc_cat=0&oh=e659a310ae74961886141276b862e52d&oe=5BD4AAC1

Teodor Križka
La Nuit de Noel

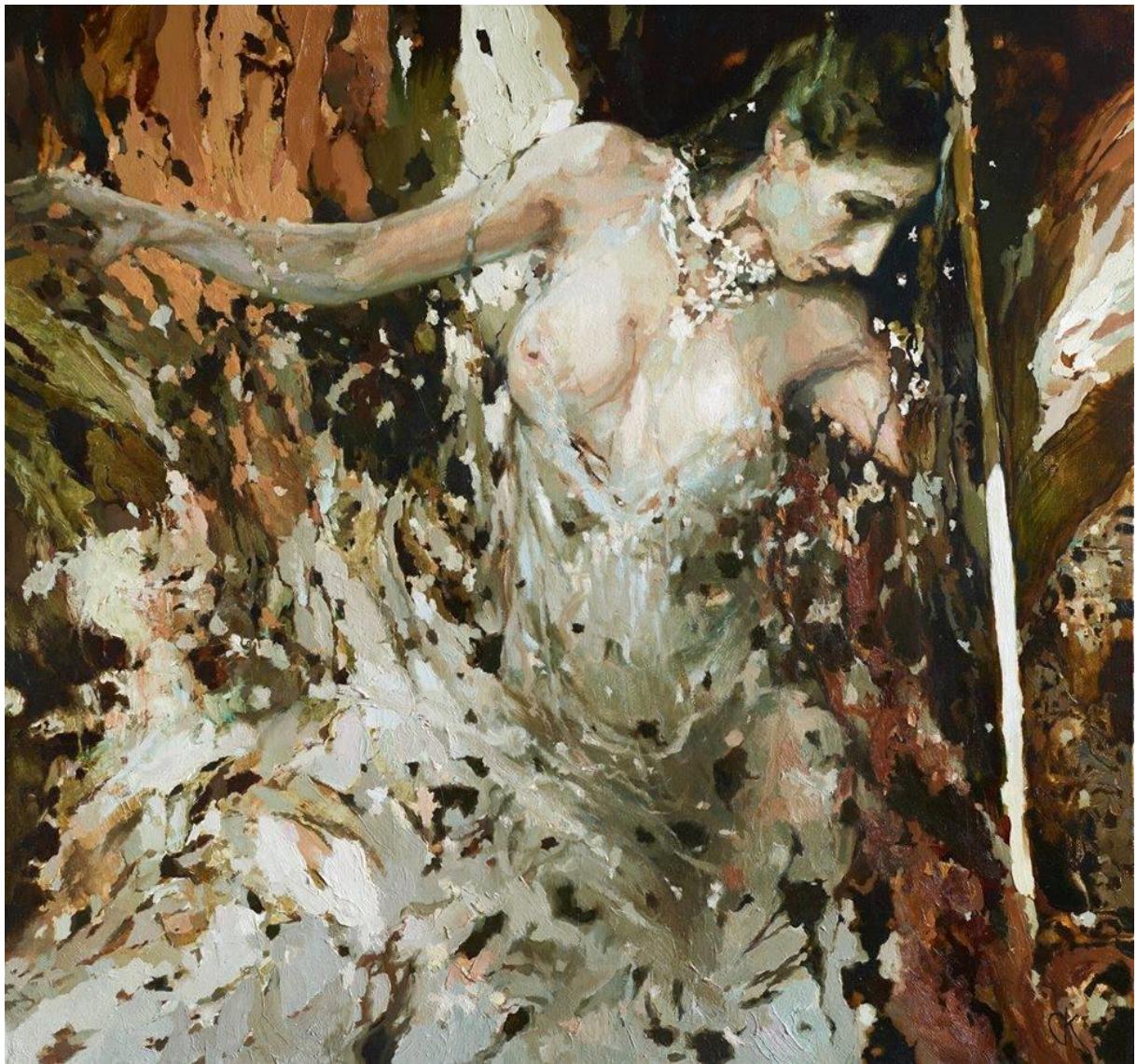
*Vstupuješ do mňa ako do dužiny broskýň
vstupuje sladkosť, do poslednej smietky,
ako zver do klietky, kde tulák Josif Brodský
podrezáva si krk a z krvi viaže kvietky.*

*Je z toho večera a večer dlhých Vianoc
s domovom v srdci, čo ťa potratilo v parku.*

*Ostatné ti viac asi nezavesím na nos,
nakoniec k dokonalosti ťažko pridať čiarku.*

*Všetko je jasné, mesiac v prútí vŕby,
básnikova krv na zábradlí móla,
šál ako vlajka vojska menom ľúbi,
ľúbiacim predsa sedí udatnosť a smola.*

S. Krupp: La Nuit de Noel

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37219823_2268577586502158_4597843613710286848_n.jpg?_nc_cat=0&oh=590ce66a3011e558fc3408c3b14b8540&oe=5BE9429B

Teodor Križka
Svätojánska muška

*Je letná noc, ten nekonečný úsek
medzi tmou, ilúziou, svitaním.
Dlhá noc svätojánskych mušiek.
Neubránim sa, ved' sa nebránim*

*tým ohníkom, tým svetlám vlčích zreníc.
Nádherne biele zuby máva tma.
Čo vlastne som mnou slabým mieniš,
hviezdnaté nebo polnočného sna...*

*Zahryzni sa mi do šije a vypí
do dna môj smútok, nech sa zobudím
premenený, nech prebodnú ma šípy
blaženým, osveteným poludním.*

*Opit' sa chcem už z jediného dúška,
zistením, že si a si nádherná.
Na muške maj ma, svätojánska muška,
mier na mňa, triafaj, zaciel', zastrel' ma.*

S. Krupp: Svätojánska muška

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37250087_2268549033171680_5401214630792003584_n.jpg?_nc_cat=0&oh=82f8cd6561e8c9973243bf1aeoba44d&oe=5BE8C089

Teodor Križka
Salome

*Salome útla, večná víla tanca,
víri sa predo mnou a v ruke drží tácku,
a vášeň predstiera, a sľubuje mi, staň sa,
a lásku predstiera, a mazná sa s ňou v hláske.*

*Salome rozkošná, tá poslušnica matky,
tá ľstivosť pŕs a krútiacich sa bokov,
ten slepý údiv, na pozornosť krátky,
ten výtrysk svetla, čo sa stane stokou.*

*Salome, na nej zráža sa a láme
náklonnosť k vínu, ktorá zbescitnela,
tá hrana na meči, tá dráma sveta v ráme
krvavej tάcky s hlavou Krstiteľa.*

S. Krupp: Salome

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.o-9/37190750_2268494639843786_4685372311308599296_n.jpg?_nc_cat=0&oh=d90654293c470f2526cf9749aab461do&oe=5B9ED769

Teodor Križka
Lalia doliny

*Hmla stúpala a opar tiahol z dolín,
a na pleciach k nám niesol ťažký náklad
svetelných premien, cnosť a zdravie chorým,
pach vlhkých húb, a ľalie, a paprad'.*

*A zdalo sa, že ty si riečny sútok,
ten skutok svetla, umeniu tak vlastný.
A liečil som, a liečil som si smútok,
a liečil som si telo k novej vášni.*

*A k ďalšej z chorôb liečil som sa zdravím,
k záhube, čo mi znova lipne k ústam,
k odvahе milovať a nenávidieť, vravím,
a k odpusteniu, že si neodpúšťam.*

S. Krupp: Lalia doliny

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37238294_2268463636513553_6804600722382913536_o.jpg?nc_cat=0&oh=edf76cd60e4b1924e8ce8cd4b8613222&oe=5BDC9B66

Teodor Križka
Z lekna a trávy

*Od čiernych labutí si požičala vejár
a rukavičky od túlavých hadov,
a z očí som ti kradol jas a zbieran
na šnúry z perál, čo som moru kradol.*

*A utkal som ti z lesnej tône štôlu
a uviazal ti pod pásom z nej mašľu,
a boli sme, a boli sme tam spolu,
ty liek, ja záchvat spríbuznený kašľu.*

*Čo ešte dodať, ty si bola pekná,
ja som sa držal krásy čoraz tuhšie,
a na ohníčkoch, ktoré vzbílkli z lekna,
hriali sme svoje uzimené duše.*

S. Krupp: Jana

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37243103_2268444256515491_8457698205428088832_n.jpg?nc_cat=0&oh=517934feode3f55eb2da05e914210516&oe=5BE70A6E

Teodor Križka
Idúca po divokej tráve

*Zdá sa, že z pol'a vykročila raž,
alebo z lesa lúče slnka, práve
na také zlato sa dnes podobáš,
predo mnou idúc po divokej tráve.*

*Siaha ti po lýtkach a šľahá po stehnách,
a siaha vyššie, ešte vyššie, po pás.
Na drahokamy premieňa sa prach,
vo vlasoch zavše zablysne sa topás.*

*Z počiatku prichádzaš, čo nemá konca,
vyrastáš ako plnosť bytia z buriny,
a bez slova mi prikazuješ, skloň sa,
a zbieraš miesto bozkov rubíny.*

Stanislav Krupp: Idúca po divokej tráve

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37286181_2268417826518134_7590963836476194816_n.jpg?_nc_cat=0&oh=cf4a40a38d4cae89277fb23a7378950e&oe=5BD6DCEB

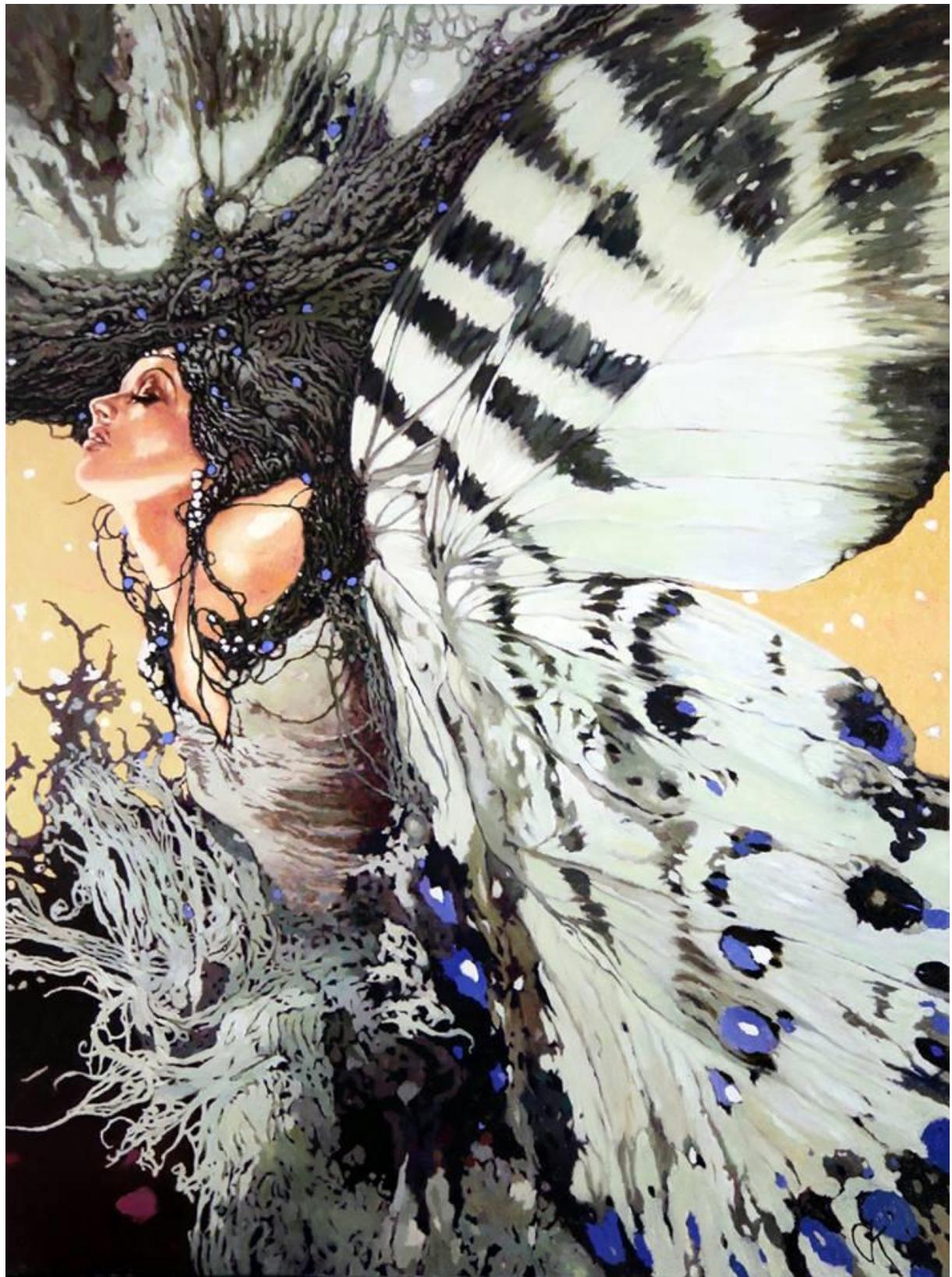
Teodor Križka
Princezná snov

*Akoby ťa len večer krásou sotil,
alebo túžbou udrel do tyla,
na lopatkách ti vyšľahol i motýl,
i krehkosť, práve taká, motýlia.*

*Si maličká a motýl taký veľký,
že nezmestí sa jasu do rámu,
do toho vajca, čo má žlté bielky
a žltok ako mesiac z Ománu.*

*Chcem nasledovať pohyb tvojich ramien,
za tvojou tvárou pohnúť sa a íť,
ako vždy chodí za modlitbou amen,
za vetrom vetva, z ktorej padá list.*

Stanislav Krupp: Princezná snov

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37179931_2268273266532590_5548073117559029760_n.jpg?_nc_cat=0&oh=8193f3c917fc0063098c5c52da96968&oe=5BE50282

Teodor Križka
Z lupeňov rastieš

*Z lupeňov rastieš, z opŕchnutých ruží,
zošítych jasom, z krídel motýľov.*

*S oblohou zem a slnko s lunou druží
omnoho menej, zdá sa podchvíľou.*

*Všetko tu tryská, všetko sa tu zviecha
zo starnutia a tobôž z úhybu.*

*Píšťalou organu sa stáva moja miecha,
darmo aj zvyšky síl mi uplynú.*

*A mohla by si prejšť mi hoci pílovou
po zápästiach a trebárs po srdci,
bozkával by som, nazýval ťa milou,
dobiela rozpálený, horúci.*

*Kým celú večnosť sníval som a vzýval
vesmírnu hĺbku o nádej, že si,
teraz si prišla, náhle ako príval,
ked' anjel pohne duchom klávesy.*

*Len tak si prišla, prebrodila rieku,
alebo naozaj z vôd spodných sú
ramená výl, z prás Strieborného veku,
a možnože aj rovno zo Styxu.*

*Vyplesla mi ťa ako hrste perál
deviata vlna z konca mojich dní,
aby som si ťa po kúsočkoch zbieraný
bozkami, a ty mi z nich všetku špinu zmy.*

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37069889_2263002053726378_4831407439960080384_n.jpg?nc_cat=0&oh=9bd17edf7baeccb060202b60ffe30475&oe=5BCF9CB4

Teodor Križka
Duša pútnička

*Len sklopíš viečka, rozovrie ti duša
roztúženú a milujúcu hrud',
vystúpi z kože, aspoň dotial' skúša,
kým veru nepovieš jej: Smút'.*

*A dovolíš jej všetko, hlahol zvonov
aj na pasienku drobiť vtákom spiež,
aj pasovať sa s oparom a vôňou
v nedel'nom mraze, lebo miluješ.*

*A duša sa ti stále verne vracia
do ustatého tela, do kože,
a vo vlasoch jej potom vonia krása,
a dobre vieš, že za to nemôže.*

*Až nevráti sa, nezaplačeš vôbec,
ved' takto odídu len nemnohé,
a duša iba vyletí, a sokol kobec
vrhne sa, vynesie ju k oblohe.*

Stanislav Krupp: Duša pútnička

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37117826_2265288353497748_5240248117055455232_n.jpg?_nc_cat=0&oh=1dd5e7177ae4af4a25a5f3b561aoad2e&oe=5BE49012

Teodor Križka
Rozlúčka s mŕtvym slnkom

*Bola si vo mne za všetko a všetkým,
kaleidoskopom, kde sa mihotá
jas anjelov a volaviek, tých svedkýň
rubu aj líca, dvoch strán života.*

*Svetilo slnko, nezapadalo ti
namiesto svätožiary v zátylku,
aj keby pršal dážď - to predsa noty
pršali z nebies, aspoň na chvíľku.*

*A zrazu smútok škrtá po nás, krája
radostné cesty, kráča chodníkom
za bránu, von, až za blaženosť raja,
niet ani stopy po nás, po nikom.*

*Náš anjel stúpa, netýka sa zeme,
aj ked' má krídla k zemi zvesené
a z píšťalky mu tečú iba tiene
namiesto hudby, príkro, zdesene.*

Stanislav Krupp: Alef. Rozlúčka s Mŕtvym Slnkom

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37084522_2264987160194534_8160185047740055552_n.jpg?_nc_cat=0&oh=22bf52e14457bb723f7a41e1e2a5abaf&oe=5BD6D485

Teodor Križka
Melanchólia

*Ten pocit, čo sa prelieva mi vnútrom,
nedočiahne už na jas tvojich pliec.
V úsilí, takom urputnom a útlom,
vyšľahne zaň len z pôdy kosatec.*

*Závidím mu ten fialový oheň,
ktorý smie ochutnávať jazykmi
zo slnka, blízko poklaknúc si podeň,
i z úpenia hviezd, hoci zanikli.*

*Ten pocit, čo sa prelieva mi srdcom,
nikomu nepotrebný artikel,
nech mi je avšak svedkom, ba i sudcom,
tak ako na jeseň krik bernikiel.*

*Sype sa vesmír ako fúra skália,
na svahu prevrátená v omyly.
Kosatce vyšľahli a pália, pália
namiesto hradieb, čo sme dobyli.*

Stanislav Krupp: Melanchólia

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37183256_2265128053513778_1172106951719387136_n.jpg?_nc_cat=0&oh=6b334ee09b71f80b5ff4875a63d451c9&oe=5BCBB246

Teodor Križka
Nevesta severného vetra

*S kým íst', s kým dýchať dlhé biele noci,
ked' vietor stelie lístie pod stupaje.*

*Nikoho niet, a predsa je tu ktosi,
nálada mení sa, no prítomná je.*

*Zametáš vietor rozvlnenou sukňou,
ten vietor z ulíc, z nábrežného prsta,
na ceste k chrámu, po chrbte tých stupňov,
s ktorými vietor modlí sa i spúšťa.*

*Pred tebou chodí, zrádzaný, no verný,
za tebou duje, do zvíchrených vlasov,
dočasný vietor večnosti, len ver mi,
že pričasto to býva inak s krásou.*

*Milovať, to je rizikový úkon,
hodiny zrazu odbíjajú šiestu,
a vietor beží cestou za klobúkom,
čo sfúkol si, ked' chcel ťa za nevestu.*

Stanislav Krupp: Nevesta severného vetra

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37078657_2265203770172873_5709370738914361344_o.jpg?_nc_cat=0&oh=3883a5749f0a1253dc8764cc18581e4e&oe=5BDA6BB9

Teodor Križka
Prítomnosť

*Spomienka, ked' sa stráca, máva božskú
tvár, k smútku darmo zaúpela.*

*Maliar ju skryl, no v pravom dolnom rožku
plátna aj tak mu vybuchuje celá.*

*Vypadla z neho, ale strmé krídla
nezlomila si pádom na dno síl.*

*Na ten bod pádu, kašlúc na pravidlá,
ešte prv anjel nehu nanosil.*

*A mesiac darmo miesto slnka svieti
v jej zátylku, kde premaľúva tmu,
jas leje zlatý, zrazu teplo je ti
na úzkom srdci, vstúpiš za ňou dnu.*

Stanislav Krupp: Prítomnosť

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/37048483_2265026820190568_2611896211153616896_n.jpg?_nc_cat=0&oh=653b8169331d84129de2f1794cb37c35&oe=5BCF2E41

Teodor Križka
Stanislav Krupp: Bozk tmy

*Priniesla mi ťa milosrdná Léthé
z druhého brehu, z celkom iných sfér,
kde hudba večne s takou vášňou pletie
pokoru, hrdost', odpustenie, zmier.
Vrhám sa k tebe, do tých vodných sietí
s kŕdľami čiernych labutí a rýb,
tak magicky, tak tajomne mi svieti
tvoj lunný prsník, na sukni i zhyb.
Bolo by ťažkým omyлом a chybou
nedotknúť sa ťa, neopísat' spev,
čo hýbe vtákom, nieto nemou rybou,
a kriesi zrno z popola a pliev.*

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/37038923_2263565270336723_2230483354124288000_n.jpg?_nc_cat=0&oh=66fdd1d345f9dfe976cd0ecd83259125&oe=5BD91517

Teodor Križka
Rusalka
Stanislavovi Kruppovi

*Už ani neviem, či si zišla z plátna,
alebo práve stúpaš po plátne,
no pozbieraj ma, ľah po ľahu vráť ma
do zeme, kde je mdlo tak závratne.*

*Kradmo ma vráť, a vráť ma bez rozpakov
do znaku, do symbolu, do erbu.*

*Vyjmi ma zo strún slákom s takou vďakou
ako Boh nádej počas pohrebu.*

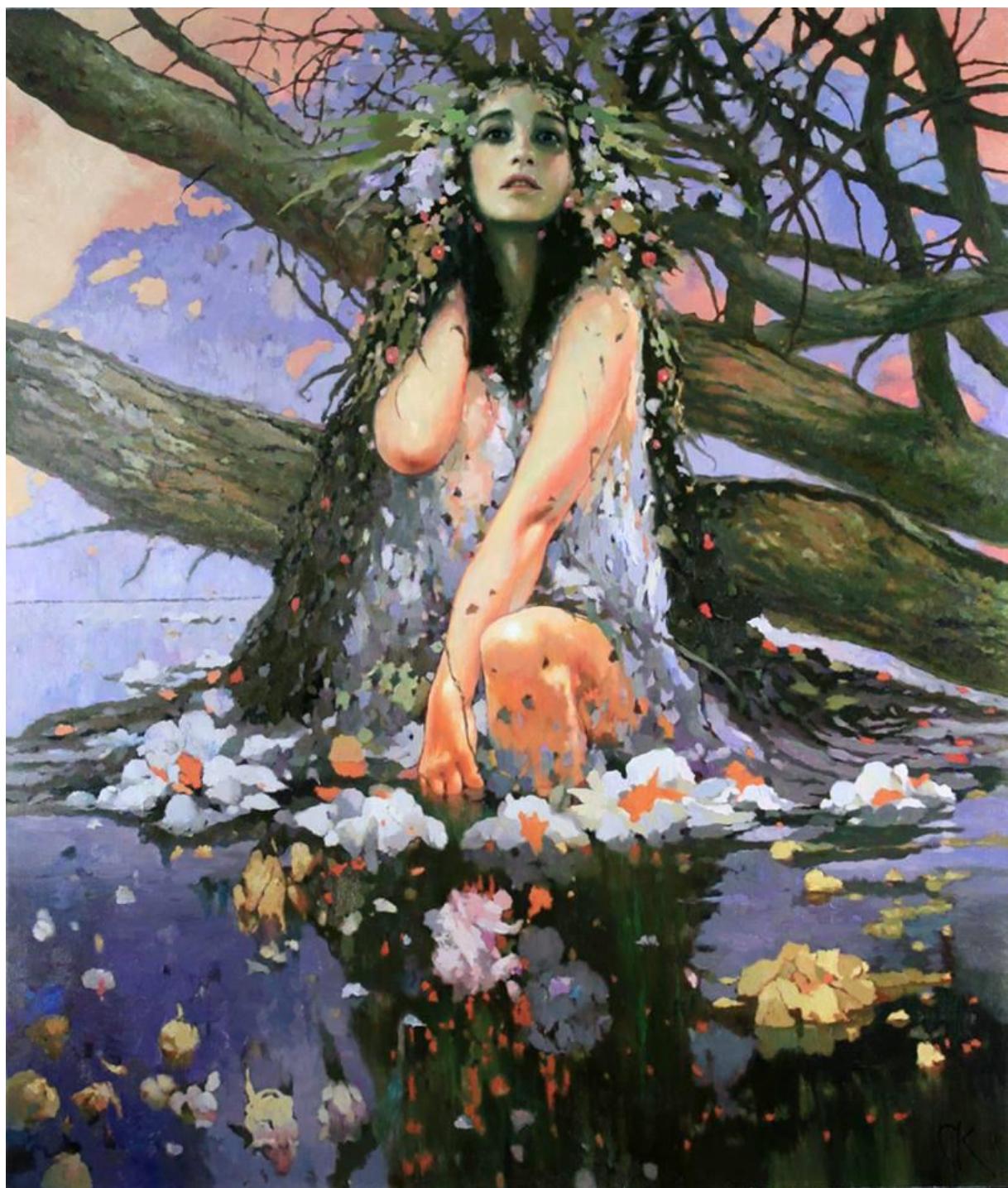
*Vybuchni vo mne, vybuchuj i vôkol,
a nech ľa moje ústa nemýlia,
bud' ako výška, v ktorej vzniká sokol
tak ako v poli klasy obilia.*

*Maliar ľa zdvihol na tenký hrot štetca
a obnovuje si ľah po ľahu
zázračnú schopnosť nadchnúť sa a chvieť sa,
ďakujúc ti tak za tú odvahu.*

*Si všade, v ružiach, v ľaliách, v ich vôni,
aj v tôni, čo ich nehou prikrýva,
si v samom cvale neskrotených koní,
pálivá, práve ako hojivá.*

*Lahni si krížom cez môj údiv v zraku,
cez celú zúsvitnenú oblohu,
nech zakaždým ľa nájdem práve takú,
ked' sa chcem láskou modliť ku Bohu.*

*Lahni si krížom na veľký list lekna,
k plamienkom jeho bielych okvetí,
rusalka, pre mňa večne taká pekná
a hodná obdivu a obety.*

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/36974069_2262878870405363_558794104410996736_n.jpg?_nc_cat=0&oh=8762949184d03352bf244f0f6798429a&oe=5BEBD949

STANISLAW KRUPP

Jekaterinburg

Rusko

Nar. 1959, Kamensk-Uralský (Sverdlovská oblast, Rusko).

*1984 - ukončil štúdium na umeleckej škole Sverdlovsk.
1979 - začal vystavovať na umeleckých výstavách v Rusku a v zahraničí.*

Vníma svoje diela ako priame narázky a spomienky na Silver Age (Fin de siecle). Svoj štýl definuje ako gotický moderný alebo magický realismus, ktorý rešpektuje stredoveký a orientálny mysticizmus.

Veľmi sa zaujíma o historické obdobia a štýly: severná renesancia, stredovek v Európe, ruská strieborná veková doba; Gotické umenie, symbolizmus, secesná viedenská, ruská, poľská a česká secesia.

Stanislaw Krupp spolupracuje s umeleckými galériami v Rusku, Českej republike a Nemecku.

Viac ako 300 diel umelca tvoria súkromné zbierky Ruska, Nemecka, Švédska, Izraela, Anglicka, Grécka, Španielska a USA.

Nevesta severného vetra